

ISSN 1822-119X

Mokytojų ugdymas. 2009. Nr. 12 (1), 71-84

Teacher Education. 2009. Nr. 12 (1), 71-84

Daiva ALIFANOVIENĖ, Dovilė JANKAUSKAITĖ

Šiaulių universitetas • Šiauliai University

SOCIOEDUKACINIŲ STUDIJŲ PROGRAMŲ PLĖTOTĖS YPATUMAI AUKŠTOSIOSE UNIVERSITETINĖSE MOKYKLOSE: STUDIJUOJANČIŲJŲ POŽIŪRIS

THE PECULIARITIES OF DESIGNING SOCIO- EDUCATIONAL STUDY PROGRAMMES AT UNIVERSITY TYPE HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS: STUDENTS' ATTITUDE

Anotacija

Straipsnyje analizuojamas skirtingų Lietuvos universitetų socioedukacinių (socialinės pedagogikos / darbo) studijų programų studentų požiūris į pasirinktas studijų programas jų rinkimosi motyvų, ugdomų gebėjimų, studijų apimties, studijuojamų dalykų blokų, modulių, praktikų aspektais. Studentų vertinimams nustatyti taikyta anketinė apklausa raštu, naudojant pusiau uždaro tipo klausimyną. Tyrime dalyvavo šalies universitetų bakalauro socioedukacinių studijų programų (socialinė pedagogika / darbas) studentai (N = 193).

Pagrindiniai žodžiai: *aukštojo mokslo kokybė, studijų kokybė, studijų programos.*

Įvadas

Lietuvoje, kaip ir kitose Europos šalyse, vykdoma švietimo ir mokslo reforma. Lietuvai įstojus į Europos Sąjungą ryškėja aukštojo mokslo plėtra, labai vertinama žinių svarba. Susidomėjimas studijų kokybe ne tik Europoje, bet ir pasaulyje skatina plėtoti diskusijas bei tyrimus tarp šalių, šalies viduje ir pačiose aukštosiose mokyklose (Alkin, Mcneil, 2000; Žakevičienė, 2005).

Studijų kokybė suvokiama kaip aukštosios mokyklos suteikiamų sąlygų, tinkamų asmens saviugdai plėtoti, kvalifikacijai gilinti, koncepcija. Siekiant paanalizuoti studijų kokybę, reikia atlikti studijų programų vertinimą. Studijų kokybės vertinimas – sisteminis procesas, prasidedantis nuo vidinio vertinimo, savianalizės (Pukelis, Savickienė, 2003).

Socialinių pedagogų / darbuotojų kaip naujų profesionalų rengimas, prasidėjęs mūsų šalies aukštosiose mokyklose prieš 10–15 m., dar laukia išsamesnio ty-

Abstract

The article deals with the attitude of the students of socio-educational study programmes (of social education/work) of different Lithuanian universities towards their chosen study programmes in the aspects of their choice motives, developed abilities, scope of studies, studied subject blocks, modules and practical placements. In order to identify the students' assessments the written questionnaire survey has been applied, using the semi-closed type questionnaire. The survey was attended by Bachelor students of socio-educational study programmes (of social education/work) of Lithuanian universities (N=193).

Key words: *the quality of higher education, the quality of studies, study programmes.*

Introduction

In Lithuania like in other European countries the reform of education and science is being carried out. When Lithuania entered the European Union, we can notice a tendency that the development of higher education increases, knowledge in the society becomes critical, and changes take place very quickly. Interest in the manifestation of the quality of studies both in Europe and in the world encourages to develop discussions and research in this direction between the countries, within the country and in the very higher educational institutions (Alkin, Mcneil, 2000; Žakevičienė, 2005).

The quality of studies is perceived as the conception of the conditions provided by the higher educational institution, suitable for the person's self-development and qualification improvement. To analyse the quality of studies the assessment of separate study programmes must be carried out. The assessment of the quality of

rimo ir vertinimo. Atliktuose tyrimuose, stebėjimuose dažniausiai buvo nagrinėjamos ir pabrėžiamos finansavimo problemos, kvalifikacijos kėlimo sistemos trūkumai, tarptautinis bendradarbiavimas, „protų nutekėjimo“ tematika, tačiau mažai paliestos konkrečios studijų programos bei jų rengimo kokybė, perspektyvumas. Todėl aukštosioms mokykloms labai svarbu vykdyti vidinį vertinimą ir išsiaiškinti, kas vyksta šalies universitetuose programų rengimo lygiu: kiek jos atitinka Europos standartus, kiek Lietuvos universitetų akademinėi bendruomenei, ypač patiems studijuojantiems, svarbu „neiškristi“ iš Europos aukštojo mokslo konteksto, kas per ateinančius metus turėtų būti tobulinama (Pukelis, 1999, Čižas, 2002, Rossi, Lipsey, Freeman, 2003).

Besikeičianti Europos aplinka skatina ir naujų akademinių tyrimų bei studijų krypčių kūrimą. Remiantis 1999 m. priimta Bolonijos deklaracija įdiegta nemažai inovacijų į Europos aukštojo mokslo sistemą. Tai palietė ir šalies aukštąjį mokslą: skiriama daugiau lėšų, pastebimos naujovės informacinių technologijų, fizinių aplinkų kūrimo srityse, tradicinėse klasikinėse studijose atsiranda liberaliojo ugdymo elementų (Bitinas, 2000, Duoblienė 2007).

Lietuvos aukštojo mokslo sistemą bei studijų procesą, tarp jų ir socialinių pedagogų / darbuotojų rengimą, reglamentuoja LR Aukštojo mokslo (2000), Mokslo ir studijų (2001) įstatymas, Valstybinė švietimo strategija 2003–2012 m. ir kiti susiję dokumentai.

Mokslininkai, akademinės bendruomenės nariai gana skirtingais aspektais analizuoja aukštojo mokslo sistemą, jos kokybę, rengiamų programų paklausumą, perspektyvumą.

Nagrinėjama aukštojo mokslo kokybės samprata, pateikiamos tobulinimo gairės, nagrinėjamos bendradarbiavimo, studentų mainų galimybės bei nauda (Juodaitytė, 2004, Pukelis, 1999). Analizuojama aukštojo mokslo samprata, integralios asmenybės ugdymo koncepcijos ir šiuolaikinio išsilavinusio žmogaus sampratos metodologinės nuostatos, aptariama studijų kokybės kultūros sklaida, kokybės užtikrinimas, vertinimas (Valiuškevičiūtė, Druskytė, Mikutavičienė, 2004, Kleimerienė, 2005).

Užsienio mokslininkai kol kas ne itin aktyviai domisi Lietuvos aukštojo mokslo, juolab socialinių pedagogų / darbuotojų rengimu, tačiau studijų programų kokybės vertinimą įvairiais aspektais analizavo Spiel (2002), Alkin, McNeil (2002), Rossi, Lipsey, Freeman (2003) ir kiti. Iš atliktų mokslinių nagrinėjimų galima rasti palyginimų su artimiausių kaimynių ar Europos Sąjungos valstybių aukštojo mokslo, kurių apibendri-

studies is a systemic process which starts with internal assessment and self-assessment (Pukelis, Savickienė 2003).

Training of social educators/workers as new professionals, which began in our country's higher educational institutions 10-15 years ago, still awaits a more comprehensive research and assessment. The carried out studies and observations most often would analyse and underline funding problems, shortcomings of in-service training system, international cooperation, the issue of "brain drain"; however, concrete study programmes, the quality of their preparation and perspectives have been little tackled. Therefore, higher educational schools find it very important to carry out internal assessment and find out what happens at Lithuanian universities at the level of preparation of separate programmes: to what extent they correspond to European standards, to what degree the academic community of Lithuanian universities and the very students find it important not to "fall out" from the context of European higher education, and what should be improved during the coming years (Pukelis 1999, Čižas 2002, Rossi, Lipsey, Freeman 2003).

The changing environment of Europe also encourages the development of new academic researches and study trends. The Bologna Declaration, adopted in 1999, implemented quite a number of innovations into the European system of higher education. This also influenced higher education of Lithuania: more funds are allocated, the novelties in the areas of information technologies, physical environments are observed, traditional classical studies are supplemented by the elements of liberal education (Bitinas 2000, Duoblienė 2007).

The system of higher education of Lithuania, the study process, including training of social educators/workers, is regulated by the Law on Higher Education of the Republic of Lithuania (2000), the Laws on Science and Studies (2001), National Education Strategy for years 2003 – 2012 and other related documents.

Scientists, members of academic community analyse the system of higher education, its quality, the demand of programmes under development and their perspectives in quite different aspects.

The conception of the quality of higher education is analysed, its improvement guidelines are presented, the opportunities and benefits of cooperation, students' exchanges are analysed. The conception of higher education, methodological approaches to the conception of training an integral personality and a contemporary educated person are analysed, the dispersion of the culture of the quality of studies, quality assurance and evaluation are discussed (Valiuškevičiūtė, Druskytė, Mikutavičienė 2004, Kleimerienė, 2005).

Foreign scientists so far do not take active interest

nimai ir rezultatai rodo, jog Lietuvos Aukštojo mokslo sistema dar nėra stabili ir tobulintina daugelyje sričių.

Taigi, nors mokslininkai domisi šiuolaikinėmis aukštojo mokslo problemomis, tačiau pasigendama skirtingų studijų programų kokybės vertinimo. Į socioeducacinių studijų programų, apimančių socialinę pedagogiką ir socialinį darbą, kokybę gilinamasi per pavienes socialinių pedagogų / darbuotojų atestacijas, analizuojant veiklos rezultatus, aptariant jų rengimo problemas, tačiau stokojama išsamesnės studijų programų analizės (Alifanovienė, 2004, Buzaitytė-Kašalynienė, 2002, Kvieskienė, 2001, Leliūgienė, Giedraitienė, Rupšienė, 2006). Todėl, norėdami pagnagrinti socioeducacinių studijų programas šalies universitetuose, atlikome studijuojančiųjų požiūrio, kaip vidinio vertinimo komponento, kiekybinę analizę. *Kaip universitetų socialinės pedagogikos / darbo studijų programų studentai vertina programą, kurią patys studijuoja? Kokias studijų formas, modulių blokus labiausiai vertina? Kokius trūkumus bei tobulinimo galimybes išvelgia?* Šie probleminiai klausimai ir išryškina tyrimo erdvę. Į studentų nuomones turėtų atsižvelgti studijų programų kūrėjai jas pateikdami ir tobulindami.

Tyrimo tikslas – nustatyti, kaip bakalauro lygio aukštesniųjų kursų socioeducacinių studijų (socialinės pedagogikos / darbo) studentai vertina pasirinktas studijų programas.

Tyrimo objektas – universitetų bakalauro socioeducacinių studijų (socialinės pedagogikos / darbo) programų ypatumai aukštesniųjų kursų *studentų požiūriu*.

Tyrimo metodai – studentų požiūriui nustatyti buvo naudojamas pusiau standartizuotas klausimynas, parengtas atsižvelgiant į Studijų kokybės vertinimo centro sudarytus programų realizavimo kokybės kriterijus. Anketą sudaro klausimų blokai, atskleidžiantys studentų motyvaciją renkantis studijas, požiūrį į socialinės pedagogikos / darbo studijų programų ugdumus gebėjimus ir kompetencijas, studijuojamų modulių vertinimą, jų apimtį, studijų tobulinimo galimybes. Tyrimo duomenims apdoroti buvo taikoma *SPSS-PC 11.0* ir *Microsoft Excel 2003* programos, taip pat taikyta aprašomoji statistika ir neparametriniai statistinės analizės metodai (patikimumui (*p*) skaičiuoti naudotas *Kruskal-Wallis* testas).

Tyrimo imtis – kiekybinio tyrimo respondentai buvo bakalauro aukštesniųjų kursų socioeducacinių studijų (socialinės pedagogikos / darbo) programų studentai ($N = 193$).

in higher education of Lithuania, moreover, in training of social educators/workers, but Alkin, McNeil (2002), Rossi, Lipsey, Freeman (2003) and others analysed the assessment of the quality of study programmes in many aspects. The carried out scientific researches enable the comparison with higher education of the nearest neighbours or the EU states, the generalisations and the results of which show that the system of higher education of Lithuania is not yet stable and should be improved in many areas.

Thus, though the researchers take interest in the contemporary problems of higher education, the assessment of the quality of different study programmes is missing. Deep analysis of the quality of socio-educational study programmes that encompass social education and social work takes place during sporadic certifications of social educators/workers, discussing their training problems; however, a more comprehensive analysis of study programmes is missing (Alifanovienė 2004, Buzaitytė-Kašalynienė 2002, Kvieskienė 2001, Leliūgienė Giedraitienė, Rupšienė 2006). Therefore, in order to analyse socio-educational study programmes at Lithuanian universities we carried out the quantitative analysis of the students' attitude as of the internal assessment component. *How do the students of the university social education/work study programmes assess the programme which they study themselves? What forms of studies, blocks of modules do they appreciate most? What shortcomings and improvement possibilities do they envisage?* These problem questions highlight the space of the research. Submitting and improving study programmes, their creators should consider the students' opinions.

Research aim – to identify how senior Bachelor students studying socio-educational programmes (of social education/work) assess the chosen study programmes.

Research subject – the peculiarities of university Bachelor socio-educational study programmes (of social education/work) from the *standpoint of senior students*.

Research methods: to identify the students' attitude the semi-standardized questionnaire was employed. It was prepared considering the programme implementation quality criteria, set by The Centre for Quality Assessment in Higher Education. The questionnaire consists of the blocks of questions that disclose students' motivation choosing the studies, the attitude towards the abilities and competencies developed by social education/work study programmes, assessment of the studied modules, their volume and the opportunities of improving the studies. To process the research data *SPSS-PC 11.0* and *Microsoft Excel 2003* programmes were employed;

Tyrimo duomenų analizė

Siekiant gauti informaciją apie respondentus, anketoje buvo pateikiami klausimai apie jų lytį, universitetą, specialybę. Šie duomenys naudingi tolesniam duomenų pateikimui bei apdorojimui. Tyrimo duomenys rodo, jog respondentų pasiskirstymas pagal universitetus yra labai panašus: Šiaulių universiteto – 21,8 proc., Klaipėdos universiteto – 26,9 proc., Vilniaus pedagoginio universiteto – 28,5 proc. ir Vilniaus universiteto – 22,8 proc. apklaustųjų. Matome itin didelį respondentų pasiskirstymo pagal lytį skirtumą. Gauti duomenys rodo, jog daugiausia socioeducacines studijų programas (socialinę pedagogiką / darbą) renka moterys (94,3 proc.), vyrai sudaro tik 5,7 proc. apklaustųjų. Tolesnėje analizėje negalėsime naudoti lyties demografinio vieneto, nes vyrų ir moterų dažnio skirtumas yra pernelyg didelis. Tokių skirtingų grupių lyginimas būtų statistiškai klaidingas ir gautume itin subjektyvius rezultatus.

Studentų motyvacija pasirinktai programai, mūsų nuomone, svarbus rodiklis, atliekant studijų programos vertinimą. Galima prielaida, jog studijų programos vertinimas gali priklausyti nuo stojančiojo motyvų ir keliamų reikalavimų pasirinktai studijų programai. Norint išsiaiškinti, kas lėmė respondentų pasirinkimą stoti į socioeducacinių studijų (socialinės pedagogikos / darbo) programą, buvo pateikta vienuolika galimų pasirinkčių, apimančių keletą motyvų grupių:

- stojo paveikti išorinių veiksnių (aplinkinių raginimas, žiniasklaidos formuojama nuomonė, atvirų durų renginiai ir pan.);
- stojo dėl vidinių veiksnių (noras padėti, patinka spręsti problemas ir pan.);
- stojo dėl subjektyvių veiksnių (studijos arčiau namų, atsitiktinis įstojimas ir pan.).

Gauti duomenys rodo, kad dažniausias studentų pasirinkimas stoti į socialinės pedagogikos / darbo programą yra atsitiktinis (35,7 proc.). Kiti dažnesni pasirinkimai nulemti pačių studentų apsisprendimo (24,3 proc.), noro turėti aukštojo mokslo diplomą (21,7 proc.), galimybės studijuoti arčiau namų (21,2 proc.) bei tėvų raginimo (7,7 proc.). Mažiausiai studentų pasirinkimą lėmė žiniasklaidos formuojama nuomonė (4,1 proc.) ir susiję su aplinkinių raginimais (besimokančiųjų – 5 proc., draugų – 4 proc., mokytojų – 1 proc.) veiksniai.

Gauti rezultatai kiek netikėti, nes 78 proc. studentų į socioeducacines studijų programas įstojo vedami subjektyvių veiksnių: atsitiktinumo, noro turėti aukštojo mokslo diplomą, studijos arčiau namų. Daugiausia pasirinkimų turintis teiginys „įstojau atsitiktinai, bet man

besides, descriptive statistics and non-parametric methods of statistical analysis (to calculate reliability (*p*) *Kruskal-Wallis* test was used) were applied.

Research sample: the respondents of the quantitative study were senior Bachelor students of socio-educational study programmes (of social education/work) (N=193).

The analysis of the research data

In order to obtain information about the respondents the questionnaire contained questions about their gender, university and speciality. The research data demonstrate that the respondents' distribution by universities is very similar: of Šiauliai University – 21,8% of the respondents, of Klaipėda University – 26,9%, of Vilnius Pedagogical University – 28,5% and of Vilnius University – 22,8%. The respondents' distribution by gender shows a particularly big difference. The obtained data show that largely socio-educational study programmes are chosen by women (94,3%). Men constitute only 5,7% of the respondents. In the further analysis we will not be able to use the demographic unit of gender because the difference of the frequency of men-women is too large. The comparison of such different groups would be statistically incorrect and would give very subjective results.

In our opinion students' motivation to study the chosen programme is an important indicator in the assessment of the study programme. It may be assumed that the assessment of the study programme can depend on the entrants' motives and requirements. To find out what determined the respondents' choice to enter the socio-educational study programme eleven possible choices, encompassing several motive groups, were offered: The students entered being influenced by:

- external factors (the encouragement of people round about, the opinion formed by the media, open day events, etc.);
- internal factors (the wish to help, like to solve problems, etc.)
- subjective factors (studies closer to home, accidental entrance, etc.)

The obtained data show that quite a number of students chose social education/work programme accidentally (35,7%). Other more frequent choices were determined by the very students' resolve (24,3%), the wish to have the diploma of higher education (21,7%), the possibility to study closer to home (21,2%) and parents' encouragement (7,7%). The factors that influenced the students' choice least are the opinion formed by the media (4,1%) the encouragement of people round about (of learners - 5%, of friends - 4%, of teachers – 1%).

The obtained results are somewhat unexpected

patinka“ leidžia daryti prielaidą, jog studentai turi per mažai informacijos apie socioeducacines programas (studijų, būsimą darbo pobūdį) arba yra susidaręs įvaizdis, jog į šias studijų programas nesunku įstoti. Kita vertus, sudaromos sąlygos įstoti į specialybę, kuriai studentas yra mažai motyvuotas, nes pateikiama dvidešimt pasirinkimo galimybių. Dažnai jaunas žmogus dar nėra tvirtai apsiprendęs dėl stojimo į vieną ar kitą specialybę. Iš baimės neįstoti, kurią sąlygoja tėvų priekaištai, visuomenės požiūris ir kt., abiturientas neretai surašo net tas studijų programas, kurios mažai jį domina ir su kuriomis nesieja savo ateities. Kitus vilioja įmantrūs, intriguojantys studijų programų pavadinimai, tačiau visiškai nesigilinama į studijų turinį ir būsimą veiklą. Taigi, studentų motyvacija studijų programoms – mažai nagrinėta problema, kuri ateityje reikalauja išsamesnės analizės.

Respondentų studijų programų rinkimosi motyvai pagal universitetus pateikiami 1 lentelėje.

because the major percentage (78%) of students entered the socio-educational study programmes guided by subjective factors: accidental, the wish to have a diploma of higher education, and studies closer to home. The statement having the majority of choices “I entered accidentally but I like” enables to assume that students have too little information about socio-educational programmes or there is an impression that it is quite easy to enter these study programmes. On the other hand, often a young person is not yet self-determined as to entering one or another speciality. Being feared of failure to enter, the school graduate often applies for even such study programmes which are of little interest to him/her and with which he/she does not relate his/her future. Others are attracted by elaborate, gripping titles of study programmes. Thus, students’ motivation for study programmes is a problem which has been little investigated and which in the future will require a more exhaustive analysis.

The motives of choosing study programmes by the respondents by universities are presented in Table 1.

1 lentelė. Studentų motyvacija studijoms pagal universitetus, M, p
Table 1. Students’ motivation to study by universities, M, p

Teiginys Statement	Universitetas University	Šiaulių universitetas Šiauliai University	Klaipėdos universitetas Klaipėda University	Vilniaus pedagoginis universitetas Vilnius Pedagogical University	Vilniaus universitetas Vilnius University	P reikšmė pagal Kruskal- Wallis P value according to Kruskal- Wallis
	Vidurkis (M) Mean (M)					
Įstojau atsitiktinai, bet man patinka I entered accidentally but I like		0,29	0,52	0,27	0,34	0,09
Apsisprendžiau pats – noriu padėti kitiems I decided myself – I want to help others		0,36	0,08	0,27	0,30	0,03
Stojau, kad turėčiau aukštojo mokslo diplomą I entered in order to have a diploma of higher education		0,17	0,29	0,25	0,14	0,23
Galimybė studijuoti arčiau namų The possibility to study closer to home		0,29	0,33	0,07	0,18	0,07
Patinka spręsti problemas I like to solve problems		0,21	0,13	0,24	0,23	0,55
Paragintas tėvų Encouraged by parents		0,07	0,06	0,05	0,14	0,42
Padėjo reklama, atvirų durų dienų renginiai Publicity, open day events helped		0,07	0,06	0,02	0,05	0,63

1 lentelės tęsinys
Continued of Table 1

Universitetas University	Šiaulių universitetas Šiauliai University	Klaipėdos universitetas Klaipėda University	Vilniaus pedagoginis universitetas Vilnius Pedagogical University	Vilniaus universitetas Vilnius University	P reikšmė pagal Kruskal- Wallis P value according to Kruskal- Wallis
Teiginys Statement	Vidurkis (M) Mean (M)				
Žiniasklaidos suformuota viešoji nuomonė Public opinion formed by mass media	0,10	0,06	0,00	0,02	0,10
Paragintas besimokančių tą specialybę Encouraged by those who study this speciality	0,00	0,04	0,02	0,05	0,52
Paragintas draugų Encouraged by friends	0,00	0,00	0,02	0,07	0,07
Paragintas savo mokytojų Encouraged by my teachers	0,00	0,02	0,00	0,00	0,43

Atlikta vidurkių (M) studija, kas lėmė studijų programos pasirinkimą pagal universitetus, leidžia palyginti respondentų atsakymus tarp universitetų ir kiekvieną teiginį atskirai, remiantis atskirų universitetų studentų nuomone.

Iš pateiktų duomenų matome (žr. 1 lent.), jog Šiaulių universiteto studentų pasirinkimą studijuoti socialinės pedagogikos studijų programą daugiausia lėmė paties studento apsisprendimas ir noras padėti kitiems. Mažiausiai tokį pasirinkimą lėmė tokie išoriniai faktoriai, kaip besimokančiųjų, draugų ar mokytojų raginimas. Klaipėdos, Vilniaus pedagoginio bei Vilniaus universitetų studentų nuomone, jų pasirinkimą labiausiai lėmė atsitiktinumas. Nors Vilniaus pedagoginio universiteto bei Vilniaus universiteto studentai tokį pat ar labai panašų reikšmingumą teikė ir vidiniam motyvacijos faktoriui – savo apsisprendimui, tačiau galima daryti išvadą, jog didžiosios daugumos stojimą į socioedukacines studijų programas lėmė subjektyvus išorinis faktorius – atsitiktinumas, t. y. menkas motyvacijos lygis.

Statistiškai reikšmingas ($p < 0,03$) yra vienas vidinės motyvacijos veiksnių „apsisprendžiau pats“, nulėmęs studentų pasirinkimą stoti į socioedukacinę studijų programą, kadangi lyginant universitetus visi respondentai, išskyrus Klaipėdos universiteto, šį veiksnį nurodė kaip vieną reikšmingiausių faktorių.

Galimybės studijuoti arčiau namų variantą daugiausia rinkosi Klaipėdos universiteto ir Šiaulių universiteto studentai.

The accomplished study of the means (M) on what determined the choice of the study programme by universities enabled us to compare the respondents' answers between the universities and every statement separately based on the opinion of the students of particular universities.

The presented data (Table 1) disclose that Šiauliai University students' choice to study social education study programme was mainly determined by the very students' self-determination and wish to help others. Such choice was least determined by such external factors as the learners', friends' or teachers' encouragement. In the opinion of Klaipėda, Vilnius Pedagogical and Vilnius University students their choice was mainly determined by the accidental. Though the students of Vilnius Pedagogical University and Vilnius University also gave the same or similar significance to the internal motivation factor – their self-determination, it can be concluded that the entrance of the vast majority to socio-educational study programmes was determined by the subjective factor – the accidental, i.e. low level of motivation.

Statistically significant ($p < 0,03$) is one of the internal motivation factors “I decided myself”, which determined the students' choice to enter the socio-educational study programme because, comparing the universities, all respondents, except the ones of Klaipėda University, indicated it as one of the most significant factors.

The variant of the possibility to study closer to home was mainly chosen by Klaipėda University and

Norėdami įgyti aukštojo mokslo diplomą į socioeducacines studijų programas daugiausia stojo Klaipėdos universiteto ir Vilniaus pedagoginio universiteto studentai. Tai gali lemti stojančiųjų maža motyvacija arba visuomenėje vyraujantys stereotipai apie minėtus universitetus.

Paradoksalu, tačiau didelį reikšmingumą teiginiams „lėmė žiniasklaidos suformuota nuomonė“ bei „lėmė reklama, atvirų durų dienos“ teikė Šiaulių universiteto studentai. Nors šie teiginiai neturi statistinio reikšmingumo ($p > 0,10$, $p > 0,63$), galima paminėti, jog nelenkva interpretuoti gautus duomenis, nes neretai būtent žiniasklaida formuoja neigiamą nuomonę apie Šiaulių universitetą.

Siekiant išsiaiškinti, kaip studentai vertina studijų programų suteikiamas kompetencijas bei gebėjimus, jiems buvo pateikti teiginiai, atskleidžiantys žinių, bendrųjų gebėjimų, praktinių gebėjimų, žinių taikymo gebėjimų, asmenybės bei intelektinių, kūrybinių galių ugdymą studijų programoje. Studentų vertinimai atskleidžia sritis, kurios, jų nuomone, yra reikšmingiausios ir nepakankamai išplėtotos rengiant socialinius pedagogus ir darbuotojus.

Studentai mano, kad daugiausia pasirinktos studijų programos suteikia žinių, kiek praščiau vertinamas bendrųjų gebėjimų, asmenybės, intelektinių, kūrybinių galių ugdymas. Blogiausiai respondentai vertino žinių taikymo gebėjimų ir praktinių gebėjimų ugdymą, nors šie gebėjimai yra vieni reikšmingiausių ir reikalingiausių būsimiesiems specialistams. Gauti rezultatai leidžia apibendrinti, jog jų studijuojamos programos suteikia žinių, ugdo asmenybę, kritinį mąstymą, tačiau mažai ugdo žinių taikymo bei praktinius gebėjimus. Vadinas, universitetai yra labiau orientuoti į teorinių žinių suteikimą, bet mažai ugdo studentų gebėjimą įgytas žinias ir gebėjimus pritaikyti praktinėje veikloje.

Respondentų iš skirtingų universitetų požiūris į socialinės pedagogikos / darbo studijų programų ugdomas kompetencijas ir gebėjimus pateikiamas 2 lentelėje.

Analizuojant statistiškai reikšmingus teiginius matyti, kad labiausiai jiems pritaria Šiaulių universiteto studentai, o mažiausiai – Vilniaus pedagoginio universiteto studentai. Šiaulių universiteto studentai geriausiai vertina suteikiamas žinias, o prasčiausiai – žinių taikymo gebėjimų ugdymą. Klaipėdos universiteto studentai geriausiai vertina suteikiamas žinias, o blogiausiai – praktinių gebėjimų ugdymą. Vilniaus pedagoginio ir Vilniaus universiteto studentai taip pat didžiausią reikšmingumą skiria žinių suteikimui, o prasčiausiai vertina praktinių gebėjimų ugdymą.

Šiauliai University students.

Students who entered socio-educational study programmes with the aim to acquire the diploma of higher education were mainly from Klaipėda University and Vilnius Pedagogical University. This may be determined by the entrants' low motivation and the stereotypes about the above-mentioned universities.

It is paradoxical but students of Šiauliai University attached much importance to the statements “the opinion formed by the media determined” and “advertising, open day events determined”. It can be mentioned that it is not easy to interpret the obtained data because often namely the media forms the negative opinion about Šiauliai University.

In order to find out how students assess competencies and abilities provided by study programmes they were given statements, disclosing the development of knowledge, general abilities, practical abilities, knowledge application abilities, a personality's and intellectual, creative powers.

Students think that mainly the chosen study programmes provide with knowledge, a bit lower assessment is given to the development of general abilities, intellectual, creative powers and personality's development. The respondents gave lowest assessments to the development of knowledge application abilities and of practical abilities though these abilities are among the most significant and necessary for prospective specialists. The obtained results enable to generalize that the programmes the students study provide with knowledge, develop a personality and critical thinking but little develop knowledge application and practical abilities. Hence, the universities are more orientated to rendering of theoretical knowledge but little develop the ability to apply the acquired knowledge and abilities in the practical activity.

The attitude of the respondents of different universities towards competencies and abilities, developed studying social education/work study programmes, is presented in Table 2.

The analysis of statistically significant statements discloses that they are mostly approved by the students of Šiauliai University and least, by the students of Vilnius Pedagogical University. Šiauliai University students assess provided knowledge best and the development of knowledge application abilities, worst. Klaipėda University students evaluate provided knowledge best and the development of practical abilities, worst. Vilnius Pedagogical and Vilnius University students also give the biggest significance to rendering of knowledge and assess the development of practical abilities worst.

2 lentelė. Suteikiamų gebėjimų ir kompetencijų vertinimo palyginimas pagal universitetus (M, p)

Table 2. The Comparison of the assessment of the provided abilities and competencies by universities (M, p)

Universitetas University	Šiaulių universitetas Šiauliai University	Klaipėdos universitetas Klaipėda University	Vilniaus pedagoginis universitetas Vilnius Pedagogical University	Vilniaus universitetas Vilnius University	P reikšmė pagal Kruskal- Wallis P value according to Kruskal-Wallis
Suteikia žinių Provide with knowledge	3,52	3,42	3,16	3,36	0,14
Ugdo bendruosius gebėjimus Develop general abilities	3,40	3,19	3,04	3,18	0,09
Ugdo praktinius gebėjimus Develop practical abilities	2,95	2,75	2,47	2,50	0,02
Ugdo žinių taikymo gebėjimus Develop knowledge application abilities	2,83	2,88	2,55	2,84	0,10
Ugdo asmenybę Develop a personality	3,31	3,13	2,75	3,0	0,01
Ugdo intelektines, kūrybines galias Develop intellectual, creative powers	3,19	2,94	2,53	2,89	0,002

* Pateikti studentų požiūrio analizės duomenys ir interpretacijos turėtų būti suvoktos tik atlikto tyrimo plotmėje, kaip galimybė modeliuoti pokyčius ir skatinti akademinį bendruomenių pastangas.

* The given data of the analysis of the students' attitude and interpretations should be perceived only within the scope of the carried out research as an opportunity to model changes and encourage the efforts of academic communities.

Statistinis reikšmingumas pastebėtas teiginiuose „ugdo praktinius gebėjimus“ ($p < 0,02$), kur žemesniu vertinimu išsiskiria Vilniaus pedagoginio bei Vilniaus universitetų respondentai. Taip pat teiginyje „ugdo asmenybę“, kur Vilniaus pedagoginio universiteto studentai išsiskiria žemesniu vertinimu lyginant su kitais bei „ugdo intelektines, kūrybines galias“, kur matomas itin didelis statistinis reikšmingumas ($p < 0,002$) dėl skirtingo visų keturių universitetų studentų nuomonių pasiskirstymo.

Pateikti duomenys gali būti kiek subjektyvūs, nes kiekvieno universiteto respondentai galėjo įvertinti tik savo universiteto studijų programą, negalėdami jos lyginti su kitų universitetų studijų programomis. Kitas svarbus faktorius – skirtingas studentų reiklumas, kurį yra labai sunku pamatuoti, tačiau galima numanyti, jog tai suteikia reikšmės vertinimui. Palyginę gautus rezultatus galime daryti išvadą, jog daugumos socio-

Statistical significance was noticed in the statements “develop practical abilities” ($p < 0,02$), where Vilnius Pedagogical and Vilnius University respondents distinguish themselves by lower assessment. Like in the statement “develop a personality” where Vilnius Pedagogical University students distinguish themselves by lower assessments compared to others and in the statement “develop intellectual, creative powers” where a particularly high statistical significance is observed ($p < 0,002$) due to different distribution of the students of all four universities.

The presented data can be somewhat subjective because the respondents of every university could assess only the study programme of their university, being unable to compare it with the study programmes of other universities. Another important factor is different degree of the students' demand which is very difficult to measure but it can be presumed that this attaches significance to assessment. The comparison of the

educacinių studijų programų studentų netenkina universitetuose gaunamos praktinės žinios ir gebėjimai jas taikyti praktinėje veikloje.

Siekiant išsiaiškinti, kaip socioeducacinių studijų programų respondentai vertina studijų programose naudojamas studijų formas (praktikos, seminarai, laboratoriniai, savarankiški darbai, praktikos, kursiniai ir baigiamieji darbai) siūlėme pateikti jų įverčius („blogai“, „vidutiniškai“ „gerai“). Gauti duomenys rodo, kad geriausiai vertinamos paskaitos (61,7 proc.), seminarai (60,6 proc.), kursiniai, bakalauro (54,4 proc.) bei savarankiški darbai (52,8 proc.). Blogiausiai yra vertinami praktiniai-laboratoriniai darbai (30,6 proc.) bei praktikos (18,7 proc.).

Tyrimo duomenys leidžia teigti, jog geriausiai studentai vertina tas studijų formas, kurios grindžiamos žinių perteikimu (paskaitos) ir gali būti susijusios su atsiskaitymo forma (savarankiški darbai: savarankiškas ruošimasis paskaitai, referatai, rašiniai ir kt.) ar žinių patikrinimu. Blogiausiai respondentai vertino žinių taikymo bei praktinių gebėjimų ugdymą, nors šie gebėjimai ir jas ugdančios studijų formos yra vieni reikšmingiausių būsimiesiems specialistams. Respondentų studijuojamos programos suteikia žinių, ugdo kritinį mastymą, tačiau nepakankamai ugdo praktinius gebėjimus.

Respondentų iš skirtingų universitetų požiūris apie studijų programose naudojamus studijų metodus pateikiamas 3 lentelėje.

obtained results enables to conclude that the majority of students of socio-educational study programmes are not satisfied with the practical knowledge obtained at the universities and the abilities to apply them in the practical activity.

In order to find out how the respondents of socio-educational studies assess study forms used in study programmes (practical placements, seminars, laboratory, independent work, term papers and final papers) we offered to provide their scores (“bad”, “average”, “good”). The obtained data demonstrate that lectures (61,7%), seminars (60,6%), term papers, Bachelor’s theses (54,4%) and independent works (52,8%) are assessed best. Laboratory works (30,6%) and practical placements (18,7%) are assessed worst.

Research data enable to state that such study forms which are based on rendering of knowledge (lectures) and can be related to the form of accounting (independent works: independent preparation for the lecture, papers, essays, etc.) or to the testing of knowledge are assessed by the students best. Worst assessments are given by the respondents to knowledge application and to the development of practical abilities although these abilities and the study forms developing them are among the most significant for prospective specialists. Study programmes studied by the respondents provide with knowledge, develop critical thinking but insufficiently develop practical abilities.

The attitude of the respondents of different universities towards study methods employed in study programmes is presented in Table 3.

3 lentelė. Studijų formų vertinimas pagal universitetą (M, p)
Table 3. Assessment of study forms by universities (M, p)

Universitetas University	Šiaulių universitetas Šiauliai University	Klaipėdos universitetas Klaipėda University	Vilniaus pedagoginis universitetas Vilnius Pedagogical University	Vilniaus universitetas Vilnius University	P reikšmė pagal Kruskal- Wallis P value according to Kruskal- Wallis
Paskaitos Lectures	2,29	2,25	2,25	2,20	0,95
Seminariniai darbai Seminar works	2,36	1,81	1,98	2,14	0,00
Praktiniai-laboratoriniai darbai Practical-laboratory works	2,24	2,25	1,81	1,83	0,00
Savarankiški darbai Independent works	2,24	2,27	1,92	1,90	0,00
Praktikos Practical placements	2,12	1,73	1,88	1,73	0,00
Kursiniai, bakalauro darbai Term, Bachelor papers	2,20	2,31	1,94	1,85	0,00

Kaip matome iš pateiktų duomenų (žr. 3 lent.), Šiaulių universiteto studentai palankiausiai vertina seminarus, o blogiausiai – praktikas, savarankiškus darbus ir praktinius-laboratorinius darbus. Klaipėdos universiteto studentai aukščiausiai vertina kursinių, bakalauro darbų rašymą, savarankiškus darbus, o blogiausiai – praktikas ir seminarus. Vilniaus pedagoginio universiteto studentai didžiausią reikšmę suteikė paskaitoms, o blogiausiai vertino praktinius-laboratorinius darbus, praktikas ir savarankiškus darbus. Vilniaus universiteto studentai geriausiai vertino paskaitas, seminarus, o blogiausiai – praktikas ir praktinius-laboratorinius darbus.

Nagrinėjant pateiktų studijų formų vertinimą taip pat išryškėja universitetų socioedukacinių studijų programų studentų skirtingos nuomonės. Nors statistškai reikšmingas skirtumas nenustatytas ($p < 0,95$), tačiau nagrinėjant paskaitų vertinimą universitetuose išryškėja skirtumai. Paskaitas geriausiai vertina Šiaulių universiteto studentai, prasčiausiai – Vilniaus universiteto studentai. Kalbant apie kitas studijų formas nustatyti statistškai reikšmingi nuomonių skirtumai ($p < 0,00$). Seminarus geriausiai vertina Šiaulių universiteto, blogiausiai – Klaipėdos universiteto studentai. Praktinius-laboratorinius darbus geriausiai įvertino Klaipėdos universiteto, panašiai ir Šiaulių universiteto, prasčiausiai – Vilniaus pedagoginio universiteto studentai. Savarankiškus darbus geriausiai vertina Klaipėdos universiteto, prasčiausiai – Vilniaus universiteto studentai. Praktikų vertinimas išsiskiria itin ryškiais nuomonių skirtumais: Šiaulių universiteto studentai šiam teiginiui skyrė vieną prasčiausių vertinimų, tačiau šį teiginį, lyginant su kitais universitetais, įvertino geriausiai. Blogiausius šių studijų formų vertinimus pateikė Klaipėdos ir Vilniaus universitetų studentai. Kursinių, bakalauro darbų rašymas respondentų taip pat skirtingai vertinamas: geriausiai įvertino Klaipėdos universiteto, o blogiausiai Vilniaus universiteto studentai.

Tyrimo duomenys atskleidė, jog pateiktas studijų formas geriausiai vertina Šiaulių ir Klaipėdos universitetų studentai. Kitų dviejų universitetų studentai vertino daug kritiškiau. Prasčiausiai buvo vertinamos praktikos ir praktiniai-laboratoriniai darbai. Geriausiai vertinamos paskaitos ir savarankiški darbai.

Šio tyrimo bloko duomenų analizė leidžia patvirtinti ankstesnį apibendrinimą, universitetai, rengdami socialinius pedagogus ir darbuotojus, labiau orientuoti į teorijos dėstymą, žinių suteikimą, tačiau stokoja praktinės veiklos, praktinių kompetencijų ir gebėjimų ugdymo.

Norint išsiaiškinti studijuojančiųjų požiūrį į studijų programų plėtros dinamiką, pokyčių galimybes, jų

As we can see from the given data (Table 3) Šiauliai University students assess seminar works most favourably, and give lowest assessments to practical placements, independent works and practical-laboratory works. Klaipėda university students give highest assessments to writing of term and Bachelor papers, independent works and lowest, to practical placements and seminar works. Vilnius Pedagogical University students gave highest significance to the lectures and lowest, to practical-laboratory works, practical placements and independent works. Vilnius university students gave highest assessments to the lectures, seminar works and lowest, to practical placements, and practical-laboratory works.

Analyzing the assessment of the given study forms, different opinions of students studying university socio-educational study programmes also showed up. Though statistically significant difference has not been identified ($p < 0,95$), analysing the assessment of lectures in universities, differences show up. The lectures are best assessed by Šiauliai University students, worst, by Vilnius University students. As to other study forms, statistically significant differences of opinions have been identified ($p < 0,00$). Seminar works are best assessed by Šiauliai University students, worst, by Klaipėda University students. Practical laboratory works are best assessed by Klaipėda University students, similar assessment is also given by Šiauliai University students, worst, by Vilnius Pedagogical University students. Independent works are best assessed by Klaipėda University students, worst, by Vilnius University students. Assessment of practical placements distinguishes by particularly distinctive differences of opinions: Šiauliai University students gave one of the lowest assessments to this statement but these are the highest assessments compared to other universities. Lowest assessment of these forms were given by Klaipėda and Vilnius University students. Writing of term papers, Bachelor papers is also differently assessed by the respondents: highest assessments are given by Klaipėda University students and lowest, by Vilnius University students.

Research data disclosed that the given study forms were best assessed by the students of Šiauliai and Klaipėda Universities. The students of other two universities were more critical in their assessments. Practical placements and practical-laboratory works were assessed worst. Highest assessments were given to lectures and independent works.

The analysis of the data of this block of study enables to confirm the previous generalisation; the universities training social educators and social workers are more orientated to the delivery of theory, rendering of knowledge but they lack the development of practical activity, practical competencies and abilities.

In order to find out the students' attitude to the dynamics of the development of study programmes,

tobulinimą, respondentų buvo klausama, ką jie keistų studijų programoje, jei tik turėtų galimybę.

Gauti duomenys rodo, jog studentams labiausiai trūksta mokomosios medžiagos (49,7 proc.), individualiam darbui skirtų patalpų (37,3 proc.) ir daugiau seminarų vietoj bendrųjų paskaitų (33,7 proc.). Mažiausiai respondentai norėtų keisti esamą situaciją testų rašymo (5,7 proc.) ir individualių atsiskaitymų (7,3 proc.) srityse. Yra respondentų, kurie rinkosi atsakymą „nieko nekeisčiau“ (10,9 proc.), vadinasi, dalis respondentų yra patenkinti esama situacija.

Studentų nuomonės dėl programų pokyčių yra heterogeniškos lyginant atskirus universitetus. Norėdami pateikti pokyčių analizę, nurodysime universitetuose keistinas veiklos sritis pagal respondentų nuomonių vidurkių reitingus (žr. 4 lent.).

the possibilities of changes and their improvement, the respondents were asked what they would change in the study programme if they had an opportunity.

The obtained data show that what students lack most is teaching materials (49,7%), premises for individual work (37,3%) and more seminar classes instead of general lectures (33,7%). The respondents would like to change the existing situation in the areas of writing tests (5,7%) and individual accounting (7,3%) least. There were respondents who chose the answer “I would not change anything” (10,9%), hence, part of the respondents are satisfied with the existing situation.

Students’ opinions regarding the changes of study programmes are heterogenic comparing separate universities. In order to present the analysis of changes we shall indicate university activity areas that should be changed according to the ratings of the means of the respondents’ opinions (Table 4).

4 lentelė. **Studijų programoje keistinių veiklų reitingavimas pagal universitetus, M**
 Table 4. **Rating of the activities to be changed in the study programme by universities, M**

Šiaulių universitetas Šiauliai University	<ol style="list-style-type: none"> 1. Daugiau mokomųjų knygų, konspektų, medžiagos (M = 0,64) More teaching books, conspectuses, materials (M = 0,64) 2. Daugiau individualiam darbui skirtų patalpų (M = 0,50) More premises for individual work (M = 0,50) 3. Daugiau seminarų (M = 0,36) More seminars (M = 0,36) 4. Daugiau tarpinių atsiskaitymų (M = 0,24) More intermediate accounting (M = 0,24) 5. Daugiau individualių atsiskaitymų (M = 0,12) More individual accounting (M = 0,12) 6. Daugiau testų (M = 0,10) Daugiau testų (M = 0,10)
Klaipėdos universitetas Klaipėda University	<ol style="list-style-type: none"> 1. Daugiau mokomųjų knygų, konspektų, medžiagos (M = 0,44) More teaching books, conspectuses, materials (M = 0,44) 2. Daugiau individualiam darbui skirtų patalpų (M = 0,42) More premises for individual work (M = 0,42) 3. Daugiau tarpinių atsiskaitymų (M = 0,23) More intermediate accounting (M = 0,23) 4. Daugiau seminarų (M = 0,13) More seminars (M = 0,13) 5. Daugiau testų (M = 0,10) 6. More tests (M = 0,10) 7. Daugiau individualių atsiskaitymų (M = 0,06) More individual accounting (M = 0,06)
Vilniaus pedagoginis universitetas Vilnius Pedagogical University	<ol style="list-style-type: none"> 1. Daugiau mokomųjų knygų, konspektų, medžiagos (M = 0,45) More teaching books, conspectuses, materials (M = 0,45) 2. Daugiau seminarų (M = 0,38) More seminars (M = 0,38) 3. Daugiau tarpinių atsiskaitymų (M = 0,31) More intermediate accounting (M = 0,31) 4. Daugiau individualiam darbui skirtų patalpų (M = 0,25) More premises for individual work (M = 0,25) 5. Daugiau individualių atsiskaitymų (M = 0,05) More individual accounting (M = 0,05) 6. Daugiau testų (M = 0,00) More tests (M = 0,00)

Vilniaus universitetas Vilnius University	<ol style="list-style-type: none"> 1. Daugiau seminarų (M = 0,50) More seminars (M = 0,50) 2. Daugiau mokomųjų knygų, konspektų, medžiagos (M = 0,48) More teaching books, conspectuses, materials (M = 0,48) 3. Daugiau tarpinių atsiskaitymų (M = 0,38) More intermediate accounting (M = 0,38) 4. Daugiau individualiam darbui skirtų patalpų (M = 0,34) More premises for individual work (M = 0,34) 5. Daugiau individualių atsiskaitymų (M = 0,07) More individual accounting (M = 0,07) 6. Daugiau testų (M = 0,05) More tests (M = 0,05)
--	--

Gauti duomenys rodo (žr. 4 lent.), jog Šiaulių universiteto studentai pirmaisia norėtų daugiau mokomųjų knygų, konspektų, medžiagos, daugiau individualiam darbui skirtų patalpų, daugiau seminarų. Keistinių dalykų strityje Šiaulių universiteto studentai mažiausiai pageidautų keisti testų rašymo tvarką.

Klaipėdos universiteto studentai labai panašiai nurodo prioritetus. Pirmaisia norėtų daugiau mokomųjų knygų, konspektų, medžiagos, daugiau individualiam darbui skirtų patalpų, daugiau seminarų. Labiausiai patenkinti šio universiteto studentai individualių atsiskaitymų tvarka.

Vilniaus pedagoginio universiteto studentai norėtų daugiau mokomųjų knygų, konspektų, medžiagos, daugiau seminarų, tarpinių atsiskaitymų, o mažiausiai keistų testų tvarką.

Vilniaus universiteto studentai labai skirtingai dėlioja prioritetines sritis: jie norėtų daugiau seminarų, mokomųjų knygų, konspektų, medžiagos, daugiau tarpinių atsiskaitymų, o mažiausiai keistų testų tvarką.

Tokie studentų vertinimai yra pakankamai subjektyvūs ir nulemti jų asmeninių poreikių, universitetų jau turimų išteklių bei akademinės kultūros. Akivaizdu, jog Šiaulių, Klaipėdos, Vilniaus pedagoginio universitetų studentams labiausiai trūksta mokomosios medžiagos. Vilniaus universiteto studentai labiau orientuoti į seminarų skaičiaus didinimą, tai rodo, jog studentams trūksta praktinės veiklos. Visų universitetų studentai mažiausiai keistų testų rašymo tvarką. Studentų požiūrio tyrimas apie studijų programų pertvarkymo ir tobulinimo galimybes, manau, suteiktų universitetų fakultetų ir katedrų akademinėms bendruomenėms naudingos informacijos, ką būtų galima tobulinti studijų rengimo, atsiskaitymų tvarkos ir fizinių aplinkų kūrimo srityse.

Apibendrinimai

Socialinių pedagogų / darbuotojų kaip naujų profesionalų rengimas, prasidėjęs mūsų šalies aukštosiose mokyklose prieš 10–15 m., dar nėra pakankamai išty-

The obtained data (Table 4) demonstrate that Šiauliai University students primarily would like to have more teaching books, conspectuses, materials, more premises for individual work, more seminars. As to what should be changed, Šiauliai University students would least like to change the order of writing tests.

The priorities of the students of Klaipėda University are similar. Firstly they would like more teaching books, conspectuses, materials, more premises for individual work, more seminars. The students of this university are mostly satisfied with the order of individual accounting.

Vilnius Pedagogical University students would like more teaching books, conspectuses, materials, more seminars, intermediate accountings, and they would least change the order to tests.

Vilnius University students prioritize areas very differently: they would like to have more seminars, more teaching books, conspectuses, materials, more intermediate accountings, and would least change the order to tests.

Such students' assessments are sufficiently subjective and determined by their personal needs, the resources already possessed by the universities and academic culture. It is obvious that Šiauliai, Klaipėda, Vilnius Pedagogical University students lack teaching materials most. Vilnius University students are more orientated to the increase of the number of seminars; this shows that the students lack practical activity. The students of all universities would least change the order of test writing. In my opinion, the research into the possibilities to reform and improve study programmes would provide academic communities of the faculties and departments with useful information on what could be improved in the areas of preparation of studies, order of accounting and creation of physical environments.

Generalizations

Training of social educators/workers as new professionals, which began in the higher educational institutions of our country 10-15 year ago, is not yet sufficiently studied; therefore, it is important to look

rinėtas, todėl svarbu pažvelgti į šias studijų programas iš vidaus, akademinės bendruomenės akimis, kad būtų galima įvertinti privalumus ir modeliuoti pokyčius. Akivaizdu, kad studentų požiūrio analizės duomenys ir interpretacijos turėtų būti neabsoliutinamos ir suvokiamos tik atlikto tyrimo plotmėje, kaip galimybė modeliuoti pokyčius ir skatinti universitetų akademinę bendruomenių pastangas. Tyrimo metu buvo svarbu suvokti bendruosius socioeducacinių programų ypatumus, o ne universitetų deficitą ar perteklių, juolab dabartinėje situacijoje, kai stokojama aiškesnės valstybinės socialinių ir edukacinių mokslų ir studijų plėtotės strategijos.

Tyrimo rezultatai verčia suklusti, nes didžioji dauguma studijuojančiųjų į socioeducacines studijų programas įstoja atsitiktinai, norėdami turėti aukštojo mokslo diplomą, studijuoti arčiau namų. Tai leidžia manyti, jog studentai turi per mažai informacijos apie socioeducacines programas arba yra susidaręs įvaizdis, jog į šias studijų programas nesunku įstoti. Stojantiesiems sudaromos sąlygos įstoti į studijų programą, kuriai studentas yra mažai motyvuotas, nes stojimo lape pateikiama daug pasirinkimo galimybių. Dažnai jaunas žmogus dar nėra tvirtai apsiprendęs dėl stojimo į vieną ar kitą studijų programą, neretai surašomos net tos studijų programos, kurios mažai domina ir su kuriomis nesiejama ateitis.

Studentų vertinimų analizė leidžia teigti, jog geriausiai studentai vertina tas studijų formas, kurios grindžiamos žinių perteikimu (paskaitos), prasčiausiai studijų formas, susijusias su praktine veikla, žinių bei gebėjimų pritaikymu mokslinėje ir praktinėje veikloje. Toks vertinimas rodo tai, jog universitetai yra labiau orientuoti į teorinių žinių perteikimą, nepakankamą teorijos ir praktikos siejimą, ką studentai įvardija kaip vieną reikšmingiausių dalykų studijų procese. Akivaizdu, kad universitetai, skirtingai nei kolegijos ar profesiniai rengimo centrai, yra labiau orientuoti į teorinę, mokslinę veiklą.

Tyrimo duomenys rodo, jog labiausiai studentų šiuo metu netenkina mokomosios medžiagos studijoms stygius: jiems trūksta mokomųjų knygų, vadovėlių, mokomųjų studijų, padalomosios medžiagos. Taip pat kaip aiškus deficitas nurodomas universitetų ugdomųjų aplinkų gerinimas: studentams trūksta individualiam darbui, konsultacijoms skirtų patalpų. Šie trūkumai yra svarbūs studijų kokybei, kadangi mokojoji medžiaga reikalinga žinių ugdymui, o individualios konsultacijos itin reikalingos studentams rengiant atsiskaitomuosius bei baigiamuosius darbus.

at these study programmes from inside in the eyes of academic community so that it is possible to assess the advantages and model the changes. It is evident that the data of the analysis of the students' attitude and interpretations should not be made absolute and should be perceived only at the level of the carried out research as the possibility to model changes and encourage the efforts of university academic communities. During the research it was important to perceive general peculiarities of socio-educational programmes and not the deficit or excess of universities, moreover that in the current situation there is a shortage of a clearer strategy for the development of national social and educational sciences and studies.

Research results force to prick up one's ears because the vast majority of the entrants to socio-educational study programmes entered guided by accident, the wish to have a diploma of higher education and studies closer to home. This enables to think that students have too little information about socio-educational programmes or there is an opinion that it is not difficult to enter to these study programmes at all; after all, the entrants are provided with the conditions to enter the speciality, to which the student is little motivated because the entrance sheet contains twenty entrance possibilities. Often a young person is not resolved regarding the entrance to one or another study programme, often students list even such study programmes which are of little interest to them and to which their future is not related.

The analysis of students' assessments enable to state that the students give best assessments to such study forms which are grounded on rendering of knowledge (lectures), and worst, to such study forms which are related to practical activity, application of knowledge and abilities in the scientific and practical activity. Such assessment shows that the universities are more orientated to rendering of theoretical knowledge and insufficient linking of theory and practice, which students name as one of the most significant matters in the process of studies. It is evident that the universities, unlike the colleges or vocational training centres are more orientated to the theoretical, scientific activity.

Research data show that the students are most dissatisfied with the shortage of teaching materials for studies: they lack teaching books, textbooks, teaching studies and handouts. The improvement of the educational environments of the universities is also indicated as a distinctive deficit: students lack premises for individual work, tutorials. We cannot but agree that these shortcomings are important for the quality of studies because teaching materials are necessary for the development of knowledge, whereas individual tutorials are particularly necessary for students while preparing accounting and final works.

Literatūra • References

- Alifanovienė, D. (2004). *Socio-Educational Studies in the Change of Development Paradigms*. European added value in teacher education: the role of teachers as promoters of basic skills acquisition and facilitators of learning. ATEE Spring University .Tartu.
- Alkin, M. C., McNeil, J. D. (2000). *Curriculum Evaluation. In the International Encyclopedia of Social & Behavioral Sciences*. <http://www.epnet.com> (žiūrėta 2008-01-19)
- Bitinas, B. (2000). *Ugdymo filosofija*. Vilnius.
- Bologna Declaration* (1999). The European Higher Education Area. http://www.bologna-berlin2003.de/pdf/bologna_declaration.pdf. (žiūrėta 2007-11-04)
- Buzaitytė-Kašalynienė, J. (2002). *Socialinio darbo specialistų rengimas: skirtingi modeliai ir galimybės Lietuvai. Acta Paedagogica Vilnensia: mokslinių straipsnių rinkinys*, 9, 29-48.
- Čižas, A. (2002). *Studijų programų realizavimo kokybės kriterijai*. Pranešimo medžiaga. Šiauliai.
- Duoblienė, L. (2007). *Šiuolaikinė ugdymo filosofija: refleksijos ir dialogo link*. Vilnius.
- Juodaitytė, A. (2004). *Studijų kokybė aukštojo mokykloje: valdymo filosofija ir prakseologija. Aukštojo mokslo kokybė, 1*. Kaunas: VDU.
- Kvieskienė, G. (2001). Socialinių pedagogų kompetencijos metmenys. *Pedagogika*, 53. Vilnius.
- Lietuvos Respublikos Aukštojo mokslo įstatymas* (2000). Vilnius.
- Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymas* (2001). Vilnius.
- Leliūgienė, I., Giedraitienė, E., Rupšienė, L. (2006). Socialinių darbuotojų / socialinių pedagogų rengimas Lietuvoje. *Pedagogika*, 83, 64 – 73.
- Pukelis, K., Savickienė, I. (2003). *Studijų kokybės vertinimo sistemų lyginamoji analizė: pasaulinė patirtis: konferencijos pranešimų medžiaga*. Kaunas.
- Pukelis, K. (1999). “Curriculum” sampratos adaptavimas lietuviškoje pedagoginėje kultūroje: problemos ir siūlymai. *Socialinės kaitos procesai ir profesinio rengimo vyksmas*, 2. Kaunas.
- Rossi, P. H., Lipsey, M. W., Freeman, H. E. (2003). *Evaluation*. Thousand Oaks-London-New Delfi: SAGE Publications. <http://www.epnet.com> (žiūrėta 2008-02-15).
- Valiūškevičiūtė, A., Druskytė, R., Mikutavičienė, I. (2004). Universitetinių studijų kokybės vertinimas: akademinės bendruomenės požiūris. *Aukštojo Mokslo Kokybė*, 1, 38 – 59. Kaunas.
- Valstybės švietimo strategijos 2003 – 2012m. nuostatos* (2003). Vilnius.
- Žekevičienė, A. (2005). *Lietuvos aukštojo mokslo integracijos į vieningą Europos aukštojo mokslo erdvę problemos visuotinės kokybės vadybos aspektu: respublikinės kokybės vadybos konferencijos pranešimų medžiaga*. Kaunas.

DAIVA ALIFANOVIENĖ

Socialinių mokslų (edukologija) daktarė,
Šiaulių universiteto Socialinės pedagogikos ir
psichologijos katedros docentė.
Moksliniai interesai: neįgalųjų socialinis
ugdymas, socialinio darbo teoriniai modeliai ir
technologijos

Doctor of Social Sciences,
Associate Professor of the Department of Social
Education and Psychology of the Faculty of Social
Welfare and Disability Studies, Šiauliai University.
Research interests: social education of the disabled,
theoretical models and technologies of social work.

Address: P. Višinskio Str. 25, LT-76351 Šiauliai, Lithuania
E-mail: daiva.alif@delfi.lt

DOVILĖ JANKAUSKAITĖ

Socialinių mokslų magistrė.
Moksliniai interesai: socialinis ugdymas, socialinių
pedagogų rengimas.

Master student of Social Sciences.
Research interests: social education, training of social
educators.

Address: P. Višinskio Str. 25, LT-76351 Šiauliai, Lithuania
E-mail: spp.katedra@cr.su.lt